

Pienistä puroista kasvaa iso järvi

Viemäroimättömiä alueita koskeva jätevesiasetus on herättänyt reilun kymmenvuotisen olemassaolonsa aikana paljon keskustelua. Oma taipaleeni jätevesiasetuksen matkassa alkoi jo vuonna 2004 ja tunteita kuumentavaa asetusta onkin uudistettu sinä aikana pariin otteeseen. Tuorein uudistus on tältä vuodelta, kun asetuksen siirtymäaika jatkettiin ja edelleen sisältöä ollaan muokkaamassa.

Jätevesiä säätelevä asetus tuli alun perin tarpeelliseksi, kun vuonna 2000 kirjattiin ympäristönsuojelulakiin jätevesien puhdistusvelvollisuus viemäriverkoston liittymättömille kiinteistöille. Tätä edeltävät jätevesiä koskevat lakipykälät ovat nyt jo yli viisikymmentä vuotta vanhoja, joten pitkään laki säilyi samana, vaikka muu rakentamisen lainsäädäntö onkin kokenut muutoksia. Vuonna 2004 tarvetta täyttämään astuikin voimaan valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäroimättömillä alueilla. Asetus herätti jo alkuvaiheessa paljon keskustelua ja vuonna 2008 selvitysmies Lauri Tarasti teki lainsäädäntöön muutosehdotuksia. Niiden perusteella vanha asetus kumottiin ja uusi asetus ja ympäristönsuojelulakiin tehdyt lisäykset astuivat voimaan vuonna 2011. Samalla siirtymäaika pidennettiin kahdella vuodella. Nyt vuonna 2015 siirtymäaika on jälleen pidennetty kahdella vuodella ja samalla asetuksen muutoksia pohditaan työryhmän toimesta. Työryhmän esityksen on määrä valmistua lokakuun 2015 loppuun mennessä ja päätös mahdollisista muutoksista osuu todennäköisimmin kevääseen 2016.

Suomi on tuhansien järvien maa. Olemme ylpeitä puhtaasta luonnostamme ja luonnonvesistämme. Meillä täällä Säkyän Pyhäjärvenkin ympäristössä on hienoja ja tärkeitä vesistöjä, joiden puhtauden haluamme säilyttää ja kuormittuneiden vesien tilaa parantaa. Jätevesien vaikutus lähivesiin on kiistaton. Omat kaivot, pohjavedet, mökkirannat, ojat ja lähivesistöt ovat niitä, joihin asetuksen toimenpiteillä pyritään vaikuttamaan. Helposti ajatellaan, ettei yksittäisen ihmisen päästöllä ole niin merkitystä, kun suurempiakin päästäjiä on. Kuka kuitenkin tietää esimerkiksi tarkat pohjaveden pinnankorkeudet ja kulkeutumisreitit? Kuka haluaa uida rannassa, johon laskee puhdistamattomia jätevesiä? Kuka ottaa vastuun, jos lakkaamme välittämästä?

Asetuksessa on säädetty puhdistusvaatimukset fosforille, typelle ja biologiselle hapenkulutukselle (happea kuluttavalle ainekselle). Esimerkiksi hygieenistä haittaa eli suolistoperäisiä bakteereja ja taudinaiheuttajia siinä ei ole huomioitu. Jätevedenkäsittelyä tehostamalla pystytään kuitenkin vaikuttamaan hygieenisiin haittatekijöihin huomattavasti. Tutkitusti eniten hajakuormituksen aiheuttamasta fosfori- ja typpikuormasta tulee maataloudesta, mutta haja-asutuksen jätevedet tulevat heti toisena. Miljoonan ihmisen jätevesillä on väliä. Ymmärrän, että pistekuormittajina isompien laitosten, vaikutusvaltaisempien ja suurempien tahojen päätöksillä ja toimilla on monta kertaa nopeammin näkyvää merkitystä. Kuitenkin "pienistä puroista kasvaa iso joki" tai näin Pyhäjärven rannalla iso järvi.

Pyhäjärvi-instituutti ja Satafood Kehittämisyhdistys ry tarjoavat tänäkin vuonna Satakunnan kunnissa kiinteistökohtaista, puolueetonta ja ilmaista jätevesineuvontaa. Varsinais-Suomen puolella neuvontaa tarjoaa Valonia. Lisätietoja neuvonnasta saat Pyhäjärvi-instituutista.

Henna Ryömä
suunnittelija
Pyhäjärvi-instituutti